

PLA ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

INDEX

1. Introducció.
2. Comissió d'Atenció a la Diversitat.
3. Mesures d'atenció a la Diversitat.
 - 3.1 Mesures i suports universals
 - 3.2 Mesures i suports addicionals
 - 3.3 Mesures i suports intensius per a alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu.
4. Alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu intensiu.
 - 4.1. Alumnes amb necessitats educatives especials.
 - 4.2. Alumnes amb trastorns d'aprenentatge o de comunicació.
 - 4.3. Alumnes amb situació de desavantatge educatiu.
 - 4.4. Alumnes amb altes capacitats
5. Procediment per la detecció d'alumnes que necessiten mesures i suports addicionals o mesures i suports intensius.
 - 5.1. Actuacions per a la detecció.
 - 5.2. Criteris de seguiment.
6. Plans individualitzats.
7. Mestre d'educació especial.
8. Altres professionals.
 - 8.1. Equip d'Atenció psicopedagògica (EAP)
 - 8.2. Unitats de suport a l'Educació Especial (USEE)
 - 8.3. CREDA
 - 8.4. Altres serveis del Departament d'Ensenyament.

1. INTRODUCCIÓ

L'escolarització obligatòria ha d'assegurar que tot alumne pugui adquirir les competències bàsiques en un grau suficient que li permeti incorporar-se a la societat com un ciutadà actiu i assegurar els fonaments sobre els quals ha de construir el seu procés formatiu al llarg de la vida, entenent que l'adquisició d'una determinada competència se sustenta en experiències d'aprenentatge disciplinàries i interdisciplinàries en les quals els coneixements i les habilitats interactuen per donar una resposta eficient en la tasca que s'executa.

Per tant, les propostes pedagògiques dissenyades per la nostra ZER estan impregnades d'unes expectatives altes respecte a l'aprenentatge i a les possibilitats d'avenç dels alumnes; d'aquesta forma ens n'assegurem que les mesures i els suports garanteixin que tots els alumnes desenvolupin les capacitats i competències necessàries per afavorir l'assoliment dels objectius personals i socials en matèria de creixement i ocupació.

La inclusió tal com ho recull el projecte educatiu de la ZER, implica un reconeixement de les possibilitats d'aprendre de tot l'alumnat, un treball interactiu dels professionals per donar respostes adequades a les necessitats dels alumnes, a fi que tots tinguin l'oportunitat de participar, de ser valorats i d'assolir les finalitats de l'educació.

A la nostra ZER les mesures per atendre la diversitat es prendran dins el marc de la comissió d'atenció a la diversitat i estaran determinades per la normativa i les recomanacions del departament d'ensenyament, dins d'aquesta cal destacar el document *De l'escola inclusiva al sistema inclusiu*.

2. COMISSIÓ D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

A fi de planificar, promoure i fer el seguiment d'actuacions que es duren a terme per atendre la diversitat de necessitats educatives dels alumnes, es constituirà cada curs la comissió d'atenció a la diversitat, presidida pel director/a de la ZER. Els membres que la formaran seran:

- Director/a de la ZER.

- Director/a de l'escola.
- Coordinador/a LIC.
- Mestre/a d'educació especial
- Altres mestres que el centre consideri convenient,
- Professionals de la USEE, CREDA, si escau,
- Professional de l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP) que intervé en el centre.

Corresponen a la comissió d'atenció a la diversitat, entre d'altres funcions, les següents:

-Concretar els criteris i les prioritats que el centre estableix per a l'atenció a la diversitat dels alumnes.

-Organitzar i fer un seguiment dels recursos de què disposa el centre i de les mesures adoptades.

-Posar en comú les dificultats que sorgeixen a les aules en relació amb la diversitat i els alumnes que troben barreres en l'aprenentatge i la participació.

-Conèixer cadascun dels alumnes i construir una manera d'entendre'ls que faciliti el desenvolupament d'una pràctica educativa que doni resposta a la seva situació personal.

-Proposar els plans individualitzats i planificar les actuacions i reunions necessàries per al seu desenvolupament i concreció.

-Col·laborar a través del diàleg i de la construcció compartida en la creació d'un marc de referència comú en l'àmbit del centre a fi d'avançar cap a l'escola inclusiva i en les respostes i formes de suport que s'ofereixen a tot l'alumnat.

Normalment es reuneix 3 cops cada curs (a principi de curs, al segon trimestre i quan acaba el curs). Les reunions es faran en horari adequat per a que puguin assistir tots els professionals implicats.

3. MESURES D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

Les mesures i suports d'atenció a la diversitat s'han de planificar atenent a tres nivells d'intervenció:

3.1. Mesures i suports universals

Són mesures i suports que fan referència a aspectes generals de l'atenció a la diversitat que incideixen sobre la totalitat dels alumnes i en l'organització general dels recursos de la ZER, ja que els acords i les actuacions que se'n deriven són especialment rellevants per a l'èxit educatiu de tots dels alumnes.

3.1.1 Programació i metodologia de treball a l'aula

Les programacions generals de les àrees i de les altres activitats del centre han d'assegurar el màxim nivell d'assoliment de competències per al nostre alumnat.

La programació de l'aula ha de partir dels plantejaments d'educar en la diversitat, per tant ha de ser oberta i flexible.

Algunes de les estratègies que cal adoptar progressivament poden ser:

- Priorització de continguts funcionals, transversals, significatius que afavoreixin el desenvolupament de les competències bàsiques.
- Els continguts d'aprenentatges han de respondre a un enfocament globalitzador de la realitat que els faci motivadors de manera que s'adaptin als interrogants, interessos i problemes de l'alumnat.
- Organització de les activitats d'ensenyament-aprenentatge que puguin desenvolupar-se amb diferents graus de complexitat per tal de que s'adaptin als diferents ritmes de treball.
- Diversificació de recursos i mitjans de comunicació: llenguatge oral, imatges, llenguatge escrit, ...
- Ús de materials diferenciats (objectes, jocs, material audiovisual, mitjans informàtics, ...)

- Incorporació de l'avaluació en els diferents moments de la seqüència d'aprenentatge i l'organització d'aquesta com un procés constructiu.
- Diversificació de procediments i instruments d'avaluació.
- Adaptació del temps als ritmes de treball de l'alumnat.
- Flexibilització de l'espai de l'aula adaptant-lo a les necessitats i maneres d'aprendre (per treball individual o en grup, per consulta -biblioteca d'aula, ordinadors-, per exposició de treballs,...)

3.1.2 Organització del centre: intervenció dels tutors i d'altres docents

Un cop cobertes les prescripcions horàries establertes al currículum dels diferents nivells s'utilitzaran les hores restants que quedin disponibles per al desdoblament de determinats grups i en determinades matèries, als alumnes amb NEE i al suport als alumnes que tenen més dificultats per assolir les competències.

Els desdoblements creiem que són una eina fonamental per fer possible l'èxit escolar. Cada curs s'establiran els que es duran a terme en funció dels recursos humans i de les característiques dels grups classe.

Es prioritzaran:

- Les àrees de llengua catalana, llengua castellana, llengua anglesa i matemàtiques.
- Els grups-classe més nombrosos o els que tinguin alumnes amb més dificultats d'aprenentatge o de tipus conductual.

3.1.3 Acció tutorial

L'acció tutorial comporta el seguiment individual i col·lectiu dels alumnes amb la finalitat de contribuir al desenvolupament de la personalitat i prestar-los l'orientació de caràcter personal i acadèmic que els ajudi a assolir la maduresa personal i la integració social. En el seguiment de l'alumne es vetllarà

especialment per l'assoliment progressiu les competències bàsiques, per la detecció de les dificultats de l'alumne en el moment en què es produeixen i per la coordinació (per prendre les mesures necessàries perquè aquest pugui continuar el procés d'aprenentatge) de tots els mestres que incideixen en el mateix alumne.

Es garantirà, com a mínim, una entrevista individual al llarg del curs a càrrec del tutor/a i una de col·lectiva durant el primer trimestre de cada curs.

El tutor/a també portarà el seguiment de la documentació acadèmica i la coordinació de l'elaboració d'adaptacions de la programació a les necessitats i a les característiques de l'alumne.

3.2. Mesures i suports addicionals

Les mesures i els suports addicionals permetran intensificar la intervenció educativa per tal d'aconseguir un bon nivell en l'adquisició de les competències bàsiques en aquells alumnes en els quals determinats aspectes del procés d'aprenentatge poden comprometre l'avenç personal i escolar. Seran flexibles, preventives i temporals.

La direcció de la ZER, conjuntament amb la comissió d'atenció a la diversitat determinarà a quins alumnes aplica les mesures i els suports addicionals a partir de la detecció de les necessitats dels alumnes per part del tutor/a i l'equip docent. La concreció de les mesures i els suports quedarà recollida en les actes de la comissió d'atenció a la diversitat, en les programacions d'aula i, si escau, en els plans individualitzats (PI).

Aquests alumnes podran comptar amb l'atenció del mestre d'educació especial o amb d'altres mestres designats per l'Equip Directiu de la ZER.

Si es dona el cas es podran emprar les mesures i els suports addicionals de que disposa el departament d'ensenyament i que estaran sota la supervisió de la direcció de la ZER.

3.3. Mesures i suports intensius per a alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu.

Les mesures i els suports intensius seran específics per als alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu, estaran adaptats a la seva

singularitat i permetran ajustar la resposta educativa de forma extensa, amb una freqüència regular i, normalment, sense límit temporal.

L'aplicació de qualsevol mesura o recurs intensiu ha de cercar la màxima participació de l'alumne en les situacions educatives del centre i de l'aula, i ha de vincular-se a les mesures i els suports universals i addicionals previstos al centre.

Les mesures i els suports intensius es proposaran a partir de l'avaluació psicopedagògica que fonamenta el dictamen d'escolarització o l'informe de reconeixement de necessitats educatives especials elaborat per l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP), en col·laboració amb els mestres i el professorat del centre, els pares o tutors legals i l'alumne i, si escau, altres especialistes.

L'aplicació de mesures i suports intensius comportaran l'elaboració prèvia d'un pla individualitzat (PI), en el qual s'han de concretar els objectius, els professionals implicats que s'han de coordinar, les adaptacions metodològiques i els indicadors de seguiment del progrés que permetin avaluar-ne l'eficàcia i fer-hi els reajustaments necessaris.

Les mesures seran decidides per la comissió d'atenció a la diversitat i els suports seran aplicats pels docents especialistes d'educació especial i si no es disposa pels docents que designi l'Equip Directiu.

També podran ser atesos pel personal d'atenció educativa que es determini per part de la comissió d'atenció a la diversitat i així sigui aprovat pel Departament d'Ensenyament, com pot ser el cas de les unitats de suport als alumnes amb necessitats educatives especials (USEE) o d'altres de que disposi el Departament d'Ensenyament, que estaran en coordinació amb l'equip docent, i, si escau, amb els serveis educatius i sempre sota la supervisió de la direcció del centre.

4. ALUMNES AMB NECESSITATS ESPECÍFIQUES DE SUPORT EDUCATIU INTENSIU

El sistema inclou promou l'atenció educativa a tots els alumnes, però incideix, de forma concreta, en aquells grups d'alumnes que manifesten necessitats específiques de suport educatiu. I aquests són els següents: a) alumnes amb necessitats educatives especials, b) alumnes que s'han incorporat tardanament al sistema educatiu, i c) alumnes que tenen necessitats específiques derivades de situacions socioeconòmiques especialment desfavorides.

4.1. Alumnes amb necessitats educatives especials

Es considera necessitat educativa especial el decalatge que es produeix entre les capacitats de l'alumne i les exigències del context. Aquest decalatge afecta substancialment el desenvolupament i l'aprenentatge, i s'associa a discapacitats físiques, intel·lectuals o sensorials, a trastorns de l'espectre autista, a trastorns mentals, a trastorns greus de conducta, a malalties degeneratives greus o a malalties minoritàries.

4.3. Alumnes amb trastorns d'aprenentatge o de comunicació

Afecten l'adquisició i l'ús funcional del llenguatge, la lectura, l'escriptura i les habilitats matemàtiques i aquells també el desenvolupament de l'autoregulació emocional i del comportament, tots ells iniciats en la infància i amb implicacions significatives per a l'aprenentatge escolar.

4.2. Alumnes amb situacions de desavantatge educatiu

Són degudes a:

- a) Incorporació tardana: incorporació inicial de l'alumne al sistema educatiu, en un moment posterior a l'inici de l'educació primària, en els darrers vint-i-quatre mesos o, excepcionalment, quan s'hi ha incorporat en els darrers trenta-sis mesos i procedeix d'àmbits lingüístics i culturals allunyats.
- b) Situacions socioeconòmiques especialment desfavorides: situacions familiars, socials, culturals o econòmiques de desavantatge social que requereixen recursos addicionals per garantir el benestar de l'alumne i el seu desenvolupament òptim en el sistema educatiu. Aquestes situacions familiars, socials, culturals i econòmiques interfereixen en l'adquisició dels aprenentatges.

4.4. Alumnes amb altes capacitats

Aquests alumnes tenen alts nivells de capacitat en les àrees cognitives, creatives o artístiques, mostren una capacitat excepcional de lideratge o destaquen en matèries acadèmiques específiques.

Dins d'aquesta categoria distingim tres perfils: la superdotació intel·lectual, els talents simples i complexos, i la precocitat.

5. PROCEDIMENT PER LA DETECCIÓ D'ALUMNES QUE NECESSITEN MESURES I SUPORTS ADDICIONALS O MESURES I SUPORTS INTENSIVS.

5.1. Actuacions per a la detecció

Per a la detecció dels alumnes que necessiten suport addicional o intensiu es duran a terme les següents actuacions:

- Observació sistemàtica del tutor/a, o d'altres docents.
- Entrevista amb els pares on ens informen de les característiques del seu fill/a (ens aportaran si cal: informe mèdic, dictamen, informe de la llar d'infants,...).
- El mestre/a tutor/a omple el full de demanda en el qual s'especifiquen les característiques de l'alumne, les necessitats que presenta i les actuacions realitzades fins aleshores.

Un cop recollida la demanda el professional de l'EAP realitza l'avaluació psicopedagògica, per fer-la analitza diferents aspectes com són:

- Informació rellevant sobre el desenvolupament personal i social de l'alumne, la seva capacitat de comunicació i de relació amb els altres, i el nivell d'assoliment de les competències bàsiques.
- L'evolució escolar, la intensitat de les mesures i els suports rebuts, i les orientacions per planificar la resposta educativa.
- Les avaluacions, diagnòstics i orientacions dels equips destinats a l'atenció als infants i d'altres professionals col·legiats.

-La reflexió conjunta amb els professionals (en el marc de la CAD), i de la família per construir la resposta educativa en col·laboració i coresponsabilitat.

Per a la realització de l'avaluació pot utilitzar diferents eines:

-Observació de l'infant dins i fora de l'aula.

-Realització de proves d'avaluació individual a l'alumne de l'àrea o àrees instrumentals on presenta dificultats per valorar el nivell actual de competències i les dificultats que presenta.

-Realització, si cal, una prova/protocol centrada en les dificultats específiques que presenta (protocol de dislèxia, test de TDA-H, un WISC, etc). Aquestes proves serviran per determinar les necessitats de l'alumne.

Un cop realitzada aquesta valoració es farà una reunió amb el mestre/a tutor/a per fer la devolució on establirem el pla d'actuació i criteris d'intervenció. Si cal, es farà la derivació cap algun servei extern, orientacions pels mestres i la família i, si és el cas, el punt de partida per elaborar el pla de treball o el pla individualitzat. Cas de que necessiti una atenció individual la direcció de l'escola conjuntament amb la comissió d'atenció a la diversitat establirà els mecanismes adequats per a fer-ho possible tenint en compte els recursos humans de que es disposen i l'organització general del centre.

D'altra banda, també es realitzarà una reunió amb els pares per fer un intercanvi d'informacions, explicar tot el que hem anant fent, les conclusions a què hem arribat i la intervenció que durem a terme a partir d'ara.

5.2. Criteris de seguiment

Valoració inicial:

A l'inici de cada curs es realitzarà una avaluació inicial per saber els coneixements previs dels diferents alumnes. A partir d'aquí, la comissió d'atenció a la diversitat decidirà quines mesures es prenen. Es tindran en compte també les avaluacions i les valoracions del curs anterior.

Valoració contínua:

A través de l'observació directa i sistemàtica de les diferents activitats realitzades valorem el grau d'assoliment dels aprenentatges, també a través de les avaluacions. En cas de disposar de PI, aquest serà la base per fer-la valoració, així com la participació i l'esforç per desenvolupar-les.

Cas de que l'alumne disposi de reforç individual, el mestre que el dugui a terme i el tutor faran reunions periòdiques tant per establir objectius com per fer el seguiment de l'alumne. També es realitzaran les diferents propostes de millora sobre l'actuació docent.

Si l'alumne disposa de serveis externs es faran reunions periòdiques per tal de fer un seguiment de l'evolució de l'alumne/a i seguir la mateixa línia metodològica.

Es faran reunions amb la família per poder dur un bon seguiment.

Valoració final:

A partir dels objectius marcats a l'inici de curs i els criteris d'avaluació, en acabar el curs es durà a terme una valoració general de com ha evolucionat l'alumne durant tot el curs i si la intervencions fetes han estat adequades o si cal fer-ne adaptacions i canvis per millorar-les.

En els criteris de promoció es tindran en compte els objectius prioritzats i les característiques dels alumnes. També es valorarà l'eficàcia de romandre un any més en el cicle i la integració amb el grup-classe.

Els alumnes que tenen un pla individualitzat se'ls avaluarà segons els objectius i els criteris d'avaluació plantejats en el pla tant en les avaluacions trimestrals com en la final.

6. PLANS INDIVIDUALITZATS (PI)

Un pla individualitzat (PI) és una eina per donar resposta a situacions singulars de l'alumnat. El pla individualitzat ha de ser una eina àgil i funcional i ha de recollir la prioritització de competències, la planificació de mesures i suports, els

críteris d'avaluació del procés d'aprenentatge de l'alumne i la seva evolució personal, establint objectius de treball compartits amb les famílies.

El director del centre és responsable que s'elabori i executi el PI, comptant amb l'assessorament de l'EAP. El tutor és el coordinador responsable de l'elaboració i seguiment del pla i comptarà amb la participació de l'equip docent i dels professionals que participen en l'atenció educativa de l'alumne.

L'elaboració d'un pla individualitzat pot estar motivat per:

- Un dictamen d'escolarització.
- Un informe de reconeixement de necessitats educatives especials.
- Un informe de necessitats educatives de suport derivades de situacions socioeconòmiques i socioculturals desfavorides.
- Una avaluació psicopedagògica feta per l'EAP.
- El resultat de l'avaluació inicial dels alumnes nouvinguts.
- La demanda del tutor o d'un docent, si identifiquen que no són suficients per al progrés d'un alumne les mesures d'atenció a la diversitat que s'han planificat en la programació general anual.

Per als alumnes que tenen un dictamen d'escolarització motivat per necessitats educatives especials derivades de discapacitats intel·lectuals i del desenvolupament s'ha d'elaborar un pla individualitzat durant els dos primers mesos del curs. Si la comissió d'atenció a la diversitat valora que no és necessari, perquè la discapacitat no afecta el procés d'aprenentatge de l'alumne, se n'ha de deixar constància per escrit.

Si l'evolució de l'alumne ho aconsella, es pot finalitzar un pla individualitzat en qualsevol moment, a proposta del tutor/a coordinador/a de l'alumne o de l'equip docent. Amb l'acord de la comissió d'atenció a la diversitat i un cop s'ha escoltat la família.

Si la família o els tutors legals sol·liciten raonadament la finalització del PI, el tutor/a coordinador/a i la comissió d'atenció a la diversitat valoraran la sol·licitud i informaran el director de la conveniència de continuar o no amb el pla individualitzat de l'alumne. La decisió motivada de finalitzar anticipadament un pla individualitzat l'ha de prendre i signar el director, amb constància del

coneixement de la família en el document del pla i en l'expedient acadèmic de l'alumne.

L'avaluació de l'alumnat amb PI s'ha de fer d'acord amb els objectius fixats en el pla que esdevé el referent per a l'avaluació d'aquest alumnat, tenint en compte – en el marc dels objectius del curs i del cicle - l'assoliment de les CB, l'autonomia personal i social i l'adquisició d'hàbits de treball i d'aprenentatge.

Cada trimestre s'aniran avaluant els objectius treballats i l'avaluació quedarà recollida a l'apartat d'avaluació trimestral de les graelles curriculars del PI.

Cada final de curs escolar s'han d'avaluar els resultats obtinguts, planificar les actuacions per al proper curs i decidir si l'alumne/a ha de seguir o no amb el Pla Individualitzat.

7. MESTRE D'EDUCACIÓ ESPECIAL (EE)

En el cas de disposar de mestre d'educació especial farà una atenció directa als alumnes, amb un èmfasi especial en els alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu i, més concretament en l'alumnat amb necessitats educatives especials. (Decret 119/2015 art.11) L'atenció es realitzarà en el context de l'aula o fora de l'aula si es creu més convenient. Si disposa de temps també podrà realitzar una atenció individualitzada a d'altres alumnes. La Direcció de la ZER li confeccionarà l'horari a principi de curs i si cal li ho canviarà al llarg del curs d'acord amb els acords presos en la comissió d'atenció a la diversitat.

Si no disposem de mestre d'EE. La Direcció de la ZER, conjuntament amb la direcció de les escoles decidirà quin o quins mestres poden donar atenció individualitzada als alumnes que així ho requereixen.

Corresponen al mestre d'EE, entre d'altres funcions, les següents:

A nivell de centre:

- Participar en l'elaboració del Projecte Educatiu del Centre pel que fa al Pla d'atenció a la diversitat.
- Coordinar-se amb l'EAP.

- Participar a la comissió d'atenció a la diversitat.
- Participar a les sessions d'avaluació i recollir tota la informació rellevant envers la seva feina.
- Coordinar-se amb serveis externs per tractar i fer el seguiment dels alumnes atesos (CDIAP, CSMIJ...)

A nivell d'aula:

- Col·laborar amb els tutors i tutores per tal de millorar i diversificar els processos d'ensenyament- aprenentatge i d'avaluació de l'alumnat que requereix la seva atenció.
- Col·laborar en el procés de presa de decisions i en l'elaboració i seguiment dels Plans Individualitzats (PI), juntament amb el tutor/a de classe i els professionals implicats.

A nivell d' alumne/a:

- Identificar i valorar les necessitats educatives especials de l'alumnat, juntament amb l' EAP i el tutor/a.
- Adaptar el currículum en funció de les possibilitats de l'alumne/a i elaborar i/o adaptar material didàctic que faciliti el procés d'ensenyament- aprenentatge de l'alumnat que necessita suport intensiu o addicional i la seva participació en les activitats del grup classe ordinari.
- Intervenir directament amb els alumnes que ho necessitin, en forma de reforç pedagògic, a l'aula ordinària i a l'aula d'educació especial, en grups reduïts o individualment...
- Observar el progrés de l'alumne/a i realitzar una avaluació contínua en col·laboració amb el tutor/a.
- Col·laborar i coordinar-se amb els vetlladors/res que intervenen amb els alumnes.

- Col·laborar en l'assessorament i coordinació amb les famílies de l'alumnat amb necessitats educatives especials, juntament amb el tutor/a, per informar-los dels progressos i seguir la línia d'actuació de l'escola.

El suport d'aquests professionals s'incrementarà, disminuirà i suprimirà en funció de l'evolució de l'alumne, sobretot en els aspectes d'autonomia personal i de la conducta que li permetin participar de manera més autònoma en les activitats previstes al centre i a l'aula.

8. ALTRES PROFESSIONALS

A part del personal del centre podran intervenir altres professionals i serveis externs en l'atenció de l'alumnat

8.1. Equip d'Atenció Psicopedagògica (EAP)

Cada curs es consensuarà amb la Direcció de la ZER els dies que vindrà i les actuacions a realitzar i els criteris per a la realització d'aquestes.

L'activitat d'aquests professionals vindrà regulada pel Departament d'ensenyament.

8.2. Unitats de suport a l'educació especial (USEE)

Quan es disposi d'aquest servei les funcions d'aquests professionals seran de corresponsabilització amb l'equip docent per a l'elaboració i el compliment del pla individual de l'alumne. Aquests professionals donaran suport als mestres del grup ordinari col·laborant en la planificació i el disseny d'activitats que facilitin la participació de tots els alumnes, l'elaboració de materials específics o adaptats en cas necessari, i la concreció d'estratègies per fer possible la participació d'aquests alumnes a l'aula ordinària, així com l'acompanyament, quan calgui, en activitats a l'aula i del centre.

També desenvoluparan activitats específiques, individuals o en grup reduït, quan els continguts i les competències a desenvolupar ho facin indispensable.

8.3. Servei del CREDA

També, si algun alumne ho requereix comptarem amb el servei del CREDA. Aquest professional participarà, quan així sigui requerit en les reunions de la

comissió d'atenció a la diversitat i es coordinarà, almenys un cop per trimestre amb el tutor/a, i si cal amb d'altres docents.

8.4. Altres serveis del Departament d'Ensenyament

Si es dóna el cas, tant en els casos de suport addicional com els de suport intensiu, es podran emprar els serveis de que disposa el Departament d'ensenyament (aules hospitalàries, educació compartida...) Es coordinaran amb el personal docent, i si s'escau amb els serveis educatius, i estaran sota la supervisió de la direcció de la ZER.